

Paluu **MAIAMANTERIN** maailmaan!

GARGANTS

WSOY

THOMAS
TAYLOR

GARGANTIS

THOMAS TAYLOR

Suomentanut Jaana Kapari-Jatta

Werner Söderström Osakeyhtiö
Helsinki

Englanninkielinen alkuteos
Gargantis

First published 2020 by Walker Books Ltd
87 Vauxhall Walk, London SE11 5HJ

Text and interior illustrations ©2020 Thomas Taylor

Cover Illustrations © 2020 George Ermos

All rights reserved. No part of this book may be reproduced,
transmitted or stored in an information retrieval system in any
form or by any means, graphic, electronic or mechanical, including
photocopying, taping and recording, without prior written
permission from the publisher.

Suomenkielinen laitos © Jaana Kapari-Jatta ja WSOY 2020
Werner Söderström Osakeyhtiö

ISBN 978-951-0-44746-8

Painettu EU:ssa

Maxille — *T.T.*

Sisämaa

Merenväentie

Pyhäin Synkkyyskirkko

Sebastianin Ase

Rouva Fossilin Hylkyvarastalo

Kylmäsavunkatu

Cromerinkatu

Tohtori Thalassin vastaanotto

Linna

Kalastajien vajat
Pikkukivivallit

Delfini-aukio

Fargazinakaari

RANTAKATU

Aaveen kirja-apteekki

Puuskapolku

Gazbaleenkuja

Tenbyn-matka

Heiden portaat

Pärskekuja

Mursu ja Merietana Pubi

Lady Krakenin kameraluna

HOTELLI VANHA NAUTILUS

AAVEEN RANTA

Aallonmurtaja

KARTTA -AAVERANTA-

M E R I S A V U

Mirilokin baari

Laiturin lopun
teatteri

KÄVELYLAITURI

LEVIATANIN hylky

KITAKALLIOT

SYVÄ HUPPU

JOS HOTELEISSA ON JOTAIN PALJON, niin vieraita. Ovathan hotellit sentään ikään kuin vierasalalla. Mutta yhdenkään maailman hotellin vieraat eivät ole tavallisuudelle ihan niin vieraita kuin Hotelli Vanhan Nautiluksen.

Otetaan esimerkiksi tämä tyyppi. Tämä, joka juuri tuli myrskystä sisään. Tämä, joka nyt kävelee aulan tyhjän marmorilattian poikki. Näetkö hänet? Hänet, jonka kasvot ovat vettä noruvan pitkän öljykangastakin valtavan hupun alla piilossa? Hän ei vedä huppua päästään edes puhuessaan vastaanottovirkailijan kanssa, eikä hänen toinen hanksaan puettu kätensä herkeä hetkeksikään puristamasta matkatavaraa – metallivahvistettua puulaatikkoa.

Kuka hän on? Mikä on hänen tarinansa?

Mitä on laatikossa?

Mehän emme luultavasti saa koskaan tietää. Ja niin on hyvä. Ihmisillä on oikeus yksityisyyteen. Yksityisyyttäkin hotelleissa on paljon. Tässä miehessä on sitä paitsi jotain pahaenteistä, jotain uhkaavaa, jonka takia en rehellisesti sanoen *haluakaan* tietää. Olen oikein tyytyväinen sitten kun mies on ylhäällä huoneessaan, kaukana minusta tekemässä mitä lie pimeitä ja salaisia asioita, joita varten hän on tullut tänne. Mies ottaa avaimen ja kääntyy pois vastaanottotiskiltä...

... ja alkaa kävellä minun suuntaani!

Minä suoristan selkäni ja kohennan lakkini asentoa.

»Voinko auttaa, sir?» sanon kun mies seisoo ylipitkässä takissaan pienen koppini tiskin edessä. Kohotan katseeni enkä näe naamalla retkottavan hupun sisällä muuta kuin pimeyttä. Lakkini alkaa valua takaraivolle, joten suoristan sen.

»Herbert Sitrus.» Hupun sisältä kuuluu ääni, ja minä säpsähdän. Äänessä on luonnotonta kireyttä, joka saa ihoni kihelmöimään.

»A-ivan oikein, sir», vastaan. »Olen Herbie Sitrus, Hotelli Vanhan Nautituksen löytötavaratoimiston hoitaja, palveluksessanne. Oletteko kadottanut jotain?»

Kuuluu äkillinen *JU-TU-TU-TUM!* kun ukkosen jyrynä kiirii kaupungin yllä. Salaman välähdys, joka seu-

raa sitä, vain korostaa pimeyttä miehen hupun sisässä. Tuuli paiskoo sateen ikkunoita vasten ja hotellin valot lepattavat.

Mies ei hievahdakaan, tippuu vain sadevettä tiskileni.

»Sa-sateenvarjon ehkä?» ehdotan.

Vilkaisen metallivahvisteista laatikkoa miehen kädessä. Sellaiseen mahtuu hädin tuskin puhtaat alushousut.

»Ehkä matkalaukku?»

Ääneni alkaa jo vingahdella.

Mies nojautuu lähemmäs, hänen huppunsa melkein peittää pääni. Sieraimeni tulvahtavat täyteen märän takin ja kalaisan hengityksen hajua.

»Älä kysele mitä olen kadottanut, Herbert Sitrus», kuuluu miehen ääni kuulostaen siltä kuin jokaisen sanan lausuminen vaatisi ponnistusta. »Kysy mitä olen löytänyt.»

Ja sillä hetkellä ukkonen jyrähtää taas ja hotellin valot sammuvat.

No niin, tiedän mitä ajattelet nyt. Niin, sinä – joka istut turvallisesti kotonasi ja tuijotat silmät pyöreinä kirjaa ja odotat, että minulle tapahtuu jotain kammottavaa. Ajattelet, että sekoan kohta. Ja myönnettäköön, että harkitsen sitä. Mutta Hotelli Vanhan Nautiluksen löytötavaratoimiston hoitajana ei voi olla, jos ei osaa

toimia ammattimaisesti. Eli, hyvä on, totta, en ehkä ole kopan urhein hiiri, mutta olen *omalla* paikallani, *oman* kiillotetun tiskini takana, *oman* pienen löytötavaroista ja kiiltävistä napeista koostuvan maailmani valtias. Ja sen takia istun valojen taas syttyessä yhä vain tarkalleen samassa paikassa, rutistan löytötavaratoimiston hoitajan lakkiani kaksin käsin ja... katselen silmiäni räpytellen tyhjyyteen.

Koska mies syvän hupun sisässä on tietysti poissa.

SEKOPÄITÄ JA KAHELEITA

LÖYTÖTAVARAHOMMIEN TOINEN SÄÄNTÖ
kuuluu: *Pysy tyynenä ja yritä hymyillä.*

Sinä todellakin hämmästelisit joitakin esineitä, joita löytötavaratoimistooni ilmaantuu: hilavitkuttimia, härpäkkeitä ja kasapäin joka sortin höröpömpelitä. Kerran minulla oli jopa elävä ja hengittävä ihminen, joka luovutti itse itsensä, mutta se on oma tarinansa se. Kaikkeen on vain suhtauduttava tyynesti, pysyttävä viileänä ja teeskenneltävä, että roomalainen kypärä, tekosierain ja kasvihuoneeseen jätetty veren tahrима kynttilänjalka ovat löytötavaratoimiston arkea. Tätä toista sääntöä minä siis lähinnä mietin, kun hotellin valot syttyvät taas ja ilmenee paitsi se, että Syvä Huppu on poistunut, myös se, että hän on jättänyt tiskilleni esineen.

»Luovutitte siis löytötavaran?» kysyn tyhjältä kohdalta, jossa mies on seissyt. »Miksi se piti tehdä niin karmivalla tavalla?»

Nojaudun tiskini yli ja näen sadevesivanan, joka johtaa pääportaikkoon. Jos tahtoisin, voisin seurata sitä ja selvittää, missä huoneessa Syvä Huppu asuu.

Jos siis tahtoisin.

Entä esine tiskilläni? No, katso itse.

Se on simpukankuori.

Omituinen, piikikäs simpukankuori – helmenvalkoinen ja itsensä ympärille kärkeen asti kiertyvä. Pieniä, hivenen kaarevia piikkejä pistää ulos spiraalista säännöllisin välein. Poimin kuoren käteeni ja kurkistan sen suppiloon (se on sen lajin simpukka). Simpukankuori tuntuu raskaammalta kuin sen kuuluisi tuntua, ja kun ravistan sitä, siitä kuuluu kirkasta metallista helinää. Sen kyljessä on pieni reikä, jossa on messinkireunus. Onko sen sisällä jotain? Painan sen varovaisesti korvalleni.

»Meri kohisee», sanon itsekseni ja naurahdan hermostuneesti helpotuksesta. »Sehän kai tarkoittaa, että se on tyhjä?»

»Tai pääsi on», sanoo ärsyttävä ääni, ja hätkähdän niin että olen pudottaa simpukankuoren. Koppini lähellä sijaitsevan ison ruukkusaniaisen takaa astuu esiin hotellinjohtaja herra Nilviäinen. Hän ottaa simpukan kädestäni.

»Kylläpä kiiltelee.» Hänen katseensa syttyy. »Var-
masti melko arvokas. Mitä teet tällaisilla, Sitrus?»

»Se luovutettiin tänne, sir», sanon. »Uusi vieras luovutti.»

Tässä kohdin vanhan Nilviäisen kammottavat viikset nousevat pystyyn ja hän melkein paiskaa simpukankuoren takaisin minulle.

»Puhuitko sinä hänen kanssaan?» hän kysyy nykytellen pelokkaasti portaikon suuntaan. »Puhuiko hän sinulle?»

Kohautan harteitani ja toivon, että se riittää vastaukseksi.

Nilviäinen haroo ohenevia hiuksiaan.

»Miksi meille aina tulevat omituisimmat?» hän kysyy, joskin lähinnä itseltään.

Kohautan taas harteitani.

Tai siis, kyllä kai hän sentään *siihen* osaa jo vastata. Kesä on pelkkä hiipunut muisto eikä Aaveranta ole teeskennellyt tavallista merenrantakaupunkia niin pitkään aikaan, että mahtaako se enää osatakaan sitten kun turistit taas palaavat. Talvi viipyilee ja lahden on saartanut mahtavampi myrsky kuin yksikään aiemmin näkemäni. Se on muuttanut meren raivopäiseksi eläimeksi ja puhaltaa tuulia, jotka kuorivat hampaista kiilteen. Vain sekopäät ja kahelit matkustavat tähän vuodenaikaan Aaverantaan. Ja missäpä muualla seko-

päät ja kahelit asuisivat kuin Hotelli Vanhassa Nautiluksessa?

»Öö, puhuitko *sinä* hänen kanssaan, sir?» uskaltaudun nyt minä puolestani kysymään. »Hänen äänensä oli vähän... tuota noin. Oliko hänen äänensä sinun mieles-täsi vähän... tuota noin?»

»Älä ole hävytön!» herra Nilviäinen tiuskaisee muistettuaan yhtäkkiä asemansa. »Sinulla on uusi löytötavara hoidossasi, poika. Epäilemättä erittäin arvokas. Ole hyvä ja tee työsi.»

Ja sen sanottuaan hän kääntyy kannoillaan ja marssii matkoihinsa.

Aulan toisella puolella Pihka Griss – hotellin vastaanottovirkailija – hymyilee minulle kuin sanoen: »Voi, älä välitä hänestä, Herbie. Tiedät millainen hän on.» Toisaalta kohotetut kulmat lisäävät: »Pidä kuitenkin huoli, ettei hän näe tuota ilmettä!» Jolloin väläytän hänelle »Hups! Olet oikeassa!» -virneeni ja nostan vanhan raskaan rekisterikirjan eteeni.

Rekisterikirjaan minä – kuten kaikki löytötavaratoimiston hoitajat ennen minua – kirjaan kaiken löytötavaratoimistoon luovutetun, samoin kuin kaiken onnistuneesti omistajalleen palautetun. Kirja on valtava. Avaan sen ja selaan seuraavalle tyhjälle sivulle. Kirjoitan kellonajan ja päivämäärän ja sanat KUMMA SIMPUKANKUORI. En totta puhuen oikein keksi mitä muutakaan kirjoittaisin.

Osa hotellin kelloista, ne nopeammat, alkaa lyödä seitsemää. Päivä on ollut pitkä, joten tyydyn kirjaamaan: TUTKIMUKSET ALKOIVAT NOIN KLO 7 siihen KUMMAN SIMPUKANKUOREN viereen. Sitten pamautan rekisterikirjan kiinni, käännän kyltin tiskilläni SULJETTUUN ja kannan oudon simpukankuoren kellariini.

Kellari on löytötavaratoimiston sydän: kokonainen hotellin kellarin siipi, jota monta sukupolvea löytötavaratoimiston hoitajia on jo kutsunut kodiksi ja josta on aikoja sitten kehkeytynyt sähköisyä eriskummallisuuksien tyyssija. Joku sanoi sitä kerran »Aladdinin luolaksi», mutta se ei ole Aladdinin.

Se on minun.

Työnnän halon pieneen puukamiinaani, ripustan lakkini kiemuraiseen pronssiseen mikälieneeseen ja mätkähdän valtaisaan nojatuoliini. Navakka tuuli ujelttaa savupiipussa ja mahtava ukkosenjyrinä ravistelee seiniä, mutta myrsky ei tavoita minua täältä. Nappaan isoimman suurennuslasini – löytötavara sekin – ja suurenнан sillä silmäni valtavaksi tutkaillessani omituista simpukkaa. Etenkin sen pientä messingillä reunustettua reikää.

»Jotain kiinnostavaa?» kuulen äänen, ja jo toista kertaa hätkähdän yllätyksestä niin että simpukka on lentää kädestäni.

»Olisi kiva jos ihmiset eivät tekisi noin», huudan kun

varjot liikahtavat ja Orvokki Parma astuu tulenkajoon ja istahtaa viereeni. Hänellä on iso valkoinen kissa sylissä.

»Tekisi mitä?» hän kysyy.

»Yllättelisi! Mietin juuri, että tämä paikka on ikiomani, ja silloin sinä putkahdat löytöpyjamoiden takaa ja pilaat koko jutun.»

»Sanoit itse, että saan tulla käymään milloin tahdon», Orvokki sanoo kohottaen hieman leukaansa. »Ja kerran jopa ehdotit, että asuisin täällä, etkö muista?»

Ja kumpikin asia on totta, vaikka jälkimmäisessä sitten kävikin vähän eri tavalla.

Mutta hetkinen, sinä varmaankin mietit, kuka on Orvokki Parma. Jos siis et ole aiemmin ollut Aaverannassa ja kuullut hänestä tarinoita. Ja jos olet kuullut, niin saanen vakuuttaa että ne pitävät kaikki paikkansa. Tiedän sen, koska olen ollut mukana melkein kaikissa. Mutta mitä oletkin kuullut ja mitä sanonkin ja mitä ajatteletkin tästä villitukkaisesta, ruskeasilmäisestä tytöstä, jolla on kissa sylissä, mikään muu ei oikeastaan merkitse mitään kuin se, että Orvokki on paras ystäväni Aaverannassa ja osaa avata kellarini ikkunan.

»Lisäksi», Orvokki sanoo, »myrsky on pahempi kuin ikinä. Tuuli nosti Erwin-raasun ilmaan ja vähältä piti, ettei heittänyt mereen! En arvannut, että sinua haittaisi, jos piileskelemme täällä vähän aikaa.» Ja hän laskee

Erwinin – joka muuten on se kissa – löytöhuivien sekaan sen lempilaatikkoon liki kamiinaa.

»Sinulla on jotain uutta!», Orvokki jatkaa katsellessaan innoissaan simpukankuorta, joka hohtelee kädessäni.

»Sen kyljessä on reikä.» Käänän kuoren ympäri.
»Aioin juuri katsoa sinne nähdäkseni –»

»Hyvä idea!» Orvokki nappaa kuoren ja suurennuslasin käsistäni, ja nyt on vuorostaan hänellä jättisilmä, kun hän tutkailee simpukankuoren reikää.

»Siellä on jotain!» hän huudahtaa.

»Minkälaista jotain?» minä kysyn päätettyäni, etten viitsi edes yrittää pitää puoliani.

»Jotain reiän pohjalla.» Orvokin silmä näyttää aina vain isommalta, kun hän nojaa lähemmäs suurennuslasia. »Siellä on metallinpala, ikään kuin pikkuinen tappi, jonka sivut on karhennettu. Sellainen, jonka näkee kun katsoo vanhanaikaisen kellon vetoreikään.»

»Ai sellainen, jota käännetään avaimella?»

»Niin juuri», Orvokki sanoo. »On kai sinulla sellaisia avaimia? Herbie, minusta tuntuu että tässä kuoressa on vedettävä koneisto!»

Minä avaan ison työkalulaatikon korjauspöytäni vieressä, kaivan sieltä purkin ja kaadan sen sisällön varovaisesti arkkitehtilampun luomaan valokeilaan. Purkista valuu kaikenlaisia avaimia. Vaatii pientä penkomista,

mutta lopulta löydän messinkisen vetoavaimen, joka sopii lähes täydellisesti simpukankuoren reikään.

»No?» Orvokki sanoo, kun en väännä avainta. »Mitä odotat?»

»Ehkä meidän ei pitäisi», vastaan. Ajatukseni palaavat karmivaan mieheen, joka jätti simpukankuoren ja jonka ääni herätti levottomuutta ja huppu retkotti. »Minun kuuluu pitää tavarat tallessa, Orvokki, ei touhuta niiden kanssa. Ehkä ei ole oikein vetää tätä käyntiin.»

»Oletko tosissasi?» Orvokki katsoo minua silmiään räpytellen. »Miten niin et ole utelias näkemään mitä se tekee?»

»Olen utelias, mutta...»

Vilkaisen Erwinin suuntaan ja näen, että vaikka se näyttää siltä että nukkuu sikeästi, sillä on toinen jäänsininen silmä auki ja se tuijottaa meitä tiiviisti. Erwin on näköjään Orvokin puolella niin kuin yleensä.

»Minä vain mietin, että...»

»Äh, anna se tänne.» Orvokki ottaa taas simpukankuoren kädestäni.

Hän kääntää avainta.

JOKIN SALAPERÄINEN JA MAHTAVA ON HERÄÄMÄISILLÄÄN AAVERANNAN VESSISSÄ

Löytötavaratoimiston hoitaja Herbert Sitrus ja hänen ystävänsä Orvokki Parma jatkavat tutkimuksiaan mystisessä merenrantakaupungissa. Meri huuhtoo rantaan muinaisen, ihmeellistä valoa hehkuvan esineen, joka tuodaan Hotelli Vanhan Nautiluksen löytötavaratoimistoon. Pian yksi jos toinenkin kaupunkilainen havittelee löytöä itselleen. Samaan aikaan Aaverantaa riepottelee ennennäkemätön rajuilma, ja on syytä epäillä, ettei sen alkuperä ole tästä maailmasta. Onko legendaarinen Gargantis tulossa etsimään aarrettaan ja sitä raukkaa, joka sen alun perin vei?

Gargantis on toinen osa *Malamanterin* aloittamaa trilogiaa, salaisuuksien ja legendojen täyttämää tarinaaarreakkia. Kaikenikäisille suunnatun sarjan on suomentanut sanataituri **Jaana Kapari-Jatta.**

www.wsoy.fi

9 789510 447468

N84.2

ISBN 978-951-0-44746-8

KANNEN KUVAT: GEORGE ERMOS JA THOMAS TAYLOR